

TÜRK MİLLETİ'NDE İSLAM ANLAYIŞI

SALİM ÖZYÖN

İslamiyet, Allah tarafından Nebilere vahiy olarak gönderilen dinin adıdır. Din ise insanları dünya ve ahrette mutluluğa götürecek yoldur. Bu yolun sahibi de Allah'tır.

Allah, insanı yaratışından günümüze, hatta var olacağı son ana kadar yaratılış amacına göre kurallar oluşturmuştur. Bu kuralları da insanlara ulaştıracak Resulleri yaratmıştır. Bu resuller, Hazreti Muhammed'le bütün kavimleri de kapsayan vahye dayanan yeni bir din ve bu dinin getirdiği mesajlarla yeni bir hayat tarzı doğmuştur. Bu din yani İslamiyet, Hazreti Muhammed'in hayatta olduğu sürede mükemmel, sahabeler döneminde de bazı aksaklıklar olmakla birlikte normale yakın şekilde yaşanmıştır.

Hazreti Ali'nin halifeliği döneminde, Muaviye ve yandaşlarının Arap kavmiyetçiliğini ortaya koyarak başlatmış olduğu çalışmalar, bir yandan Hz. Ali'nin halifeliğini zafiyete uğratarken, bir yandan da İslam'ın Tevhid manasındaki mesajlarının tartışılır hale getirilmesine sebep olmuştur.

Arabistan'da doğan ve öncelikle Araplar arasında yayılan İslamiyet'in, Muaviye döneminde birçok yönleri ile gerçek mesajından uzaklaşmaya; Tevhid manasındaki inanç sisteminin yerine Arap geleneklerinin yeniden tesis edilmeye başlandığı görülmüştür. Bu sırada Mezhep imamaları ortaya çıkmış ve bunlar, yeniden İslami mesajın doğru algılanması için, büyük uğraş vermişlerdir.

Mezheplerin ortaya çıktığı dönemlerde İslamiyet, daha geniş alanlara yayılmaya başlamıştır. Bu dönemlerde Türk Milleti de İslamiyet'le çeşitli vesilelerle tanışmış ve

topluca Müslüman olmaya başlamış ve İslam ile şereflenme yolunu seçmiştir.

Türk Milletinin Müslümanlığı kabul etmesindeki en önemli sebep, İslam öncesi yaşamış olduğu hayat tarzının İslam Dini ile ortak taraflarının bulunmasıdır. Bu da Oğuz Han Töresinin ilahi bir tarafının olduğu ve aynı kaynaktan gelmiş olmasıdır. Yukarda da belirtmiş olduğum gibi Hz. Muhammed'den önce Türk Milletine de bir hidayet önderinin gelmiş olması muhakkaktır. Bu da yapılan araştırmalar ve ortaya konulan kaynaklardan anlaşıldığına göre Oğuz Han'ın, Türk Milleti için bir elçi olduğunu ortaya koymaktadır.

İslam öncesi Türk Töresi ki bu Oğuz Han Töresidir; bu törenin gerçekleri ile Kur'an mesajının gerçekleri aynı sonucu çağrıştırmaktadır. Önce de belirtmiş olduğumuz gibi bir hidayet önderi olan Oğuz Hanın ortaya koyduğu irade, insanın yaratılış amacına ve bu amacın en önemli unsuru olan ahlaki değerlere göre konulmuştur. Öyle ki bu irade, fertten başlayarak Hakan'a kadar toplumun bütün katmanlarını bağlar şekilde olmuştur. Bundan dolayıdır ki yazılı bir belge olmadan töre olarak tarihi süreçte devam etmiştir.

Türk Milleti, İslamiyet'i kabul etmeden önce de ahlaki değerler bakımından insanın yaratılış amacına uygun olarak yaşamış ve yaşattırıştır. "Bu şecaat Türklere sadece dinlerinden değil aynı zamanda milli karakterlerinden gelir. Ama bir milletin gerçek karakteri savaş alanının silah gürültüleri arasında tayin edilemez.

Türkleri gerçekten tanımak isteyenler, onların faziletlerini değerlendirmeli, törelerin

karakterlerinde ve fiillerindeki tesirlerini muhakeme etmeli; onları barış zamanındaki örf ve adetleri içinde incelemelidir.

Filhakika Türkler, savaşta ne kadar sert ne kadar mağrur ve yırtıcıysalar, barışta da o kadar sakindirler. En büyük kahramanlıkları gösteren gözlerini kırpmadan ateşe atılan bu insanlar, gerçek karakterlerini alırlar. O zaman onların beşeri duygularla dolu hayırsever kimseler olduğu anlaşılır.”⁴

Maide süresi 54. Ayetindeki “Ey iman edenler! Sizden kim dininden dönerse bilsin ki Allah öyle bir kavim getirecek ki Allah onları sever, onlarda Allah’ı severler; müminlere karşı alçak gönüllü, kâfirlere karşı vakarlıdır; Allah yolunda cihat ederler ve hiç kimsenin kınamasından korkmazlar. İşte bu Allah’ın dilediğine verdiği bir lütfudur. Allah’ın lütfu geniştir. O her şeyi bilir”

Oğuz Han töresinin, asırlarca bozulmadan devam etmesinin en önemli unsuru olan ahlaki değerlerin devam etmesinde, bu değerlerin ilahi boyutunun olduğu da bir gerçektir. Türk Milleti’nin İslamiyet’i isteyerek kabul etmesindeki gerçekte bu olsa gerektir.

Türklerin İslamiyet’i kabul etmeden önce bir Arap elçisinin Altınordu Devleti Hükümdarı Mengü Kağan’a Müslüman olmasını teklif etmesi karşısındaki Onun şu sözleri bunu teyit etmektedir.

“Biz tek bir Tanrı’ya inanır ve taparız. Onun emri ile yaşar ve ölürüz. Dünya ve ahrette mücazat ve mükâfat da ona aittir. Tanrı görünen veya görünmeyen her şeyin halikıdır. Allah sizlere kitaplar gönderdi; ama siz onların yazdıklarını tutmazsınız.”

İslam’ın doğuşundan günümüze kadar geçen süreyi göz önüne alacak olur isek, İslam’a en uzun süre hizmet eden milletin Türk Milleti olduğunu görürüz.

Yukarıdaki ayette de belirtildiği gibi Allah-ü Teâlâ, kendi mesajını ilelebet korumak ve devam ettirebilmek için, kulları arasından layık olanlara bu sorumluluğu yükleyeceği aşikârdır.

Kul, Allah’ı sevebilmek için büyük uğraş verir. Bunun için de samimi olması şarttır. Bir de Allah’ın sevgisini kazanabilmek önemlidir. Allah’ın sevgisine nail olabilmek için de:

- 1 – Allah’a hakiki kul olabilmenin idrakinde olmak,
- 2 – Allah’ın emirlerine muhalif olmamak,
- 3 – Allah’ın mesajını iyi anlamak,
- 4 – Gerektiği zaman O’nun yolunda canını bile verebilmek,
- 5 – O’nun emirlerini yerine getirirken samimi olmak gereklidir.

İslam tarihine baktığımız zaman, Türk Milleti, İslam’ın mesajını çok iyi anlamış ve bu mesajın gereklerini doğru bir şekilde yerine getirmiştir. Allah’ın sevgisine laik olabilmek için çok büyük mücadeleler vermiştir. Tevhid ve cihat ruhunu, günümüze kadar Türk Milleti kadar anlayan bir başka milletin olduğuna rastlanılmamıştır. Peygamberin sünnetine de en fazla Türk milleti riayet etmiştir.

⁴ Mehmet Doğan Türkün Güç Kaynağı ve Devlet Baba Geleneği S.127

Özellikle Hoca Ahmed Yesevi'nin doğru tespiti; O'nun ve O'nun Ocağından yetişen Alp-Erenlerin, doğru vaazları sonucunda Türk Milleti:

1 – Tasavvufi manada Allah aşkını ve sevgisini,

2 – Riyadan uzak samimi dindarlığı,

3 – İlmi gerçeklerin ışığında dini gereklerin yerine getirilmesini,

4 – İnsani ilişkilerde sevgi ve hoşgörünün ehemmiyetini,

5 – Kadınlarında en az erkekler kadar değerli olduğunu ve bu manada onlara da gereken değerin verilmesinin gerekliliğini idrak etmiş ve bu idrakle meselelere bakmıştır ve bunu kendi nefsinde yaşamıştır.

Doğru tektir; o da Allah'ın ölçütlerine uyan doğrudur. Türk Milleti, o tek doğruyu kendi töresini bir kenara atmadan, İslam'ın Tevhid manasındaki idraki ile bütünleştirerek ortaya koymuş ve onu kendi nefsinde yaşamıştır. Temenni edilen de o dur ki, bundan sonra da yaşar.

Dünya milletlerinin, özellikle de Hıristiyan ve Yahudi cemaatlerinin algılaması ve değerlendirmesine göre: Müslüman denildiği zaman Türk Milleti; Türk denildiği zaman da İslamiyet akla gelmektedir. Bu tespitin doğruluğunu, tarihi süreç içerisinde birçok örneklerle görmek mümkündür.

Atatürk'ün şu mesaj ve sözleri de bunu ortaya koymaktadır.

“Hangi şey ki akla, mantığa, toplum çıkarına uygundur; biliniz ki o dinimize de uygundur. Bir şey akıl ve mantığa, milletin çıkarına, İslam'ın çıkarına uygunsa kimseye sormayın. O şey dinidir. Eğer bizim dinimiz akıl ve mantıkla uyuşan bir din olmasaydı, en mükemmel din olmazdı, en son din olmazdı.”

Türk Milleti, kendi kültürü anlayışı bilincinde İslam'ı böyle anlamış, kabul etmiştir ve hayat tarzı yapmıştır.

Bir sonraki makalemde Türk-İslam kültüründe İslam anlayışının değişim ve bozuluşu üzerinde duracağım.